

Handläggare: Ariane Andersson
Telefon: 08-508 20 065

ARBETSLÖSHET BLAND UNGA I VANTÖR

Redovisning av uppdrag från stadsdelnämnden

FÖRSLAG TILL BESLUT

Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens redovisning, i tjänsteutlåtandet daterat 2006-04-26, och lägger ärendet till handlingarna.

Monika Viklander
Stadsdelsdirektör

Åsa Berntsson
Avdelningschef

SAMMANFATTNING

I samband med att stadsdelsnämnden fattade beslut om verksamhetsplanen för år 2006 uppdrog nämnden åt förvaltningen att under våren återkomma med en redogörelse för ungdomsarbetslösheten. Arbetslösheten har ökat bland unga i Vantör mellan åren 2001 och 2005; i oktober år 2005 var arbetslösheten 5,2 procent. Förvaltningen erbjuder de unga arbetslösa olika insatser vid Arbetsforum Sydost ungdom. Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner redovisningen och lägger ärendet till handlingarna.

ÄRENDETS BEREDNING

Ärendet har beretts inom individ- och familjeomsorgen.

BAKGRUND

I samband med att stadsdelsnämnden fattade beslut om verksamhetsplanen i december år 2005 uppdrog nämnden åt förvaltningen att under våren återkomma med en redogörelse för ungdomsarbetslösheten. Redovisningen skulle omfatta hur utvecklingen har sett ut under de senaste åren, minskar eller ökar arbetslösheten, hur många är korttids- respektive långtidsarbetslösa och hur många lever på socialbidrag.

REDOVISNING AV ARBETSLÖSHETEN BLAND UNGA I VANTÖR

Utveckling av arbetslösheten bland unga i Vantör

I oktober månad i fjol var det 5,2 procent av befolkningen i åldern 18 till och med 24 år som var arbetslös (motsvarande 161 personer). Det är 1,8 procent högre än motsvarande uppgifter för staden som helhet (3,4%).

Till de arbetslösa unga kommer ytterligare 49 personer (eller 1,6% av befolkningen) i åldern 18 till och med 24 år som är i konjunkturberoende arbetsmarknadsåtgärder. I konjunkturberoende arbetsmarknadsåtgärder ingår åtgärder såsom kommunal ungdomspraktik (KUP) och utvecklingsgarantin (UVG). Sammanlagt är det således 6,8 procent av befolkningen i åldern 18 till och med 24 år som är arbetslösa eller är i konjunkturberoende arbetsmarknadsåtgärder i Vantör.

Motsvarande uppgift för staden som helhet är 4,2 procent, dvs. 2,6 procent lägre. Det är två stadsdelsområden, Farsta och Spånga-Tensta, som har en högre andel ungdomar som är arbetslösa eller är i konjunkturberoende arbetsmarknadsåtgärder än Vantör.

Arbetslösheten bland unga är lägre än arbetslösheten i hela befolkningsgruppen 18 till och med 64 år. I oktober år 2005 var arbetslösheten 5,8 procent i Vantör och 3,7 procent i staden. Vantör är det stadsdelsområde som har högst arbetslöshet i staden (mätt som andel av befolkningen).

Andelen unga som är arbetslösa i Vantör har ökat mellan åren 2001 och 2005, med undantag för år 2004. År 2001 var 3,6 procent av de unga i åldern 18 till och med 24 år

arbetslösa; år 2005 är det 5,2 procent av de unga som är arbetslösa. Utvecklingen har varit motsvarande i staden som helhet. (Se tabell 1.)

Tabell 1. Utvecklingen av arbetslösheten i åldersgruppen 18-24 år. År 2002-2006 per oktober månad. Antal (Andel i % av befolkningen).					
	2001	2002	2003	2004	2005
18-24 år Vantör	109 (3,6%)	123 (4,1%)	152 (5,1%)	144 (4,7%)	161 (5,2%)
18-24 år Stockholm stad	1 236 (2,1%)	1 567 (2,7%)	2 116 (3,6%)	1 736 (2,9%)	2 044 (3,4%)

Källa: Utrednings- och statistikkontoret

Det är en högre andel bland killarna än bland tjejerna som är arbetslösa. Det är 4,4 procent av tjejerna och 6,2 procent av killarna som är arbetslösa i Vantör år 2005. I staden är det också en större andel av killarna som är arbetslösa (3,9% jämfört med 3,0 bland tjejerna). Mönstret går även igen i hela befolkningsgruppen 18 till och med 64 år. I Vantör är det 6,3% av männen som är arbetslösa medan 5,3% av kvinnorna är arbetslösa.

Samtidigt är det en något högre andel bland killarna som är förvärvsarbetande än bland tjejerna. År 2003 är det i Vantör 43,9 procent av befolkningen i åldern 16 till och med 24 år som är förvärvsarbetande. Det är 43,7 procent av tjejerna och 44,1 procent av killarna i åldern 16 till och med 24 år som är förvärvsarbetande i Vantör.

I staden som helhet är andelen förvärvsarbetande lägre jämfört med i Vantör och det är en högre andel av tjejerna som är förvärvsarbetande än bland killarna. I staden är det samma år 39,8 procent av befolkningen i åldern 16 till och med 24 år som är förvärvsarbetande. Det är 41,4 procent bland tjejerna jämfört med 38,2 procent bland killarna i åldern 16 till och med 24 år som är förvärvsarbetande.

Andelen förvärvsarbetande i åldersgruppen 16 till och med 24 år har varierat under perioden 1999 till och med 2003. Från och med år 2000 är trenden fallande. Dessförinnan hade den stigit från år 1997. Även i staden som helhet innebär år 2000 ett trendbrott med en sjunkande andel förvärvsarbetande i åldersgruppen. (Se tabell 2.)

Tabell 2. Utvecklingen av förvärvsarbetandetalen i åldersgruppen 16-24 år. År 1999-2003 andel i % av befolkningen					
	1999	2000	2001	2002	2003
16-24 år Vantör	46,7%	51,8%	50,6%	47,2%	43,9%
16-24 år Stockholm stad	43,1%	47,6%	45,6%	43,6%	39,8%

Källa: Utrednings- och statistikkontoret.

Arbetslöshetstalen och förvärvsarbetandetalen varierar inom Vantör. När det gäller arbetslöshetstalen är andelen arbetslösa unga i åldern 18 till och med 24 år lägst i Hagsätra (4,5%) och högst i Rågsved (6,2%). Högsta andel av befolkningen i åldern 16 till och med 24 år som är förvärvsarbetande har Högdalen (52,4%) medan Rågsved har

lägst (35,8%). Rågsved har således både förhållandevis höga arbetslöshetstal och låga förvärvstal i gruppen unga medan stadsdelen Bandhagen har jämförelsevis låga arbetslöshetstal och höga förvärvsarbetandetal. (Se tabell 3.)

Tabell 3. Arbetslöshet (år 2005) och förvärvsarbetande (år 2003) fördelat på Vantörs stadsdelar, jämfört med Vantör och staden (andel av befolkningen, i %)				
Stadsdel	Arbetslöshet		Förvärvsarbetande	
	18-24 år	18-64	16-24	20-64
Bandhagen	4,6%	4,4%	52,3%	72,4%
Högdalen	5,2%	5,4%	52,4%	69,7%
Rågsved	6,2%	8,3%	35,8%	61,1%
Örby	5,1%	2,7%	41,2%	83,9%
Hagsätra	4,5%	6,1%	44,1%	71,1%
SDN Vantör	5,2%	5,8%	43,9%	69,6%
Hela staden	3,4%	3,7%	39,8%	73,4%

Källa: Utrednings- och statistikkontoret. Observera att arbetslöshetstalen redovisas för åldersgruppen 18-24 och förvärvsarbetandetalen för 16-24 år.

Skillnaderna mellan stadsdelarna ovan kan också relateras till skillnader i utbildningsnivå mellan områdena. Rågsved har en lägre utbildningsnivå medan den är högre i Bandhagen och Örby.

Tabell 4. Utbildningsnivån år 2004, fördelat på Vantörs stadsdelar, jämfört med Vantör och staden (antal och andel av befolkningen åldern 25-64 år, i %)						
Stadsdel	Folk- eller grundskole-utbildning		Gymnasial utbildning		Eftergymnasial utbildning	
Bandhagen	527	17,6 %	1 455	48,7 %	957	32,0 %
Högdalen	759	18,0 %	2 067	49,0 %	1 307	31,0 %
Rågsved	1 187	23,0 %	2 369	45,8 %	1 430	27,7 %
Örby	286	11,5 %	1 082	43,3 %	1 095	43,9 %
Hagsätra	821	21,2 %	1 848	47,7 %	1 121	28,9 %
SDN Vantör	3 630	19,3 %	8 854	47,0 %	5 920	31,4 %
Hela staden	54 070	12,1 %	162 377	36,4 %	220 532	49,4 %

Källa: Utrednings- och statistikkontoret. Observera att uppgifterna baseras på åldersgruppen 25-64 år.

Av de arbetslösa har den största andelen, 43,4 procent, gymnasieutbildning. (Se tabell 5.) Men sett i förhållande till antalet i befolkningen med en viss utbildningsnivå faller andelen arbetslösa i relation till ökningen av utbildningsgraden. (Jämföra tabell 4 och 5 – tabellerna är dock baserade på olika år.)

Tabell 5. Arbetslösa och i konjunkturberoende åtgärder i åldern 18-64 år efter utbildningsnivå Vantör och staden, antal och andel (i %) av samtliga arbetslösa, oktober 2005				
	Förgymnasial	Gymnasial	Eftergymnasial > 3år	Eftergymnasial < 3år
Vantör	458 (27,0%)	737 (43,4%)	225 (13,3%)	232 (13,7%)
Staden	5 039 (19,9%)	10 391 (41,0%)	3 965 (15,6%)	5 433 (21,4%)

Källa: Utrednings- och statistikkontoret. Observera att uppgifterna baseras på åldersgruppen 25-64 år.

I Vantör är det, tillskillnad från staden som helhet, en lägre andel bland personerna med utländskt medborgarskap (4,5%) än bland personerna med svenskt medborgarskap (5,4%) i åldern 18 till och med 24 år som är arbetslösa. Det är dock en högre andel av de utrikesfödda som är arbetslösa (6,1%) i Vantör. (Se tabell 6.)

Tabell 6. Andel arbetslösa efter medborgarskap och utrikesfödda i åldern 18-24 år Vantör och staden per 31 oktober 2005			
	% av svenska medborgare	% av utländska medborgare	% av utrikesfödda
Vantör	5,4 %	4,5 %	6,1 %
Staden	3,3 %	4,1 %	4,8 %

Källa: Utrednings- och statistikkontoret

Enligt uppgifter från Arbetsförmedlingen är det i april månad i år 151 unga i Vantör och i Farsta som är arbetslösa. Av dessa är det 30 personer som har varit arbetslösa i mer än ett år, vilket motsvarar att cirka 20 procent av de arbetslösa unga är långtidsarbetslösa.

I oktober månad år 2005 var det 102 arbetslösa unga som hade ekonomiskt bistånd. Detta motsvarar att 63 procent av de arbetslösa i åldern 18 till och med 24 år hade ekonomiskt bistånd den månaden.

Sammanfattningsvis kan man säga följande.

- Vantör har en högre arbetslöshet bland unga än staden som helhet. Det är 6,8 procent av befolkningen i åldern 18 till och med 24 år som är arbetslösa eller är i konjunkturberoende åtgärder i Vantör i oktober år 2005, att jämföra med 4,2 procent i staden.
- Arbetslösheten bland unga har ökat sedan år 2001 både i Vantör och i staden.
- Samtidigt har andelen förvärvsarbetande bland unga minskat sedan år 2000 både i Vantör och i staden.
- Andelen förvärvsarbetande och arbetslösa unga varierar inom Vantör mellan 52,4 procent och 35,8 procent (andel förvärvsarbetande) respektive mellan 4,5 procent och 6,2 procent (andel arbetslösa).
- En högre andel av killarna än tjejerna är arbetslösa.
- En högre andel av unga som är svenska medborgarna är arbetslösa jämfört med gruppen unga med utländskt medborgarskap.
- Det är cirka 20 procent av de arbetslösa unga som är långtidsarbetslösa.

- Det är cirka 63 procent av de arbetslösa ungdomarna som har ekonomiskt bistånd år 2005.

Förvaltningens arbetsmarknadsinsatser till 16 till och med 24-åringar

Enligt fullmäktiges arbetsmarknadspolitiska riktlinjer, som är beslutade år 2004, ska staden endast komplettera och inte ta över arbetsförmedlingens uppdrag på arbetsmarknadsområdet. Av riktlinjerna framgår också målgrupperna för insatserna: ungdomar, långtidsinskrivna, sjukskrivna, nyanlända (vari kan ingå flyktingar och sfi-studerande) och övriga.

Utiifrån riktlinjerna genomför stadsdelsförvaltningen insatser riktade till gruppen arbetslösa unga i åldern 16 till och med 24 år. Sammanlagt omfattade insatserna i mars månad i år cirka 200 unga i åldern 16 till och med 24 år. Insatserna finansieras med ordinarie budget, med projektmedel från kompetensfonden och Stadsdelsförnyelsen samt med statliga medel för arbetsmarknadsåtgärder.

Förvaltningen förmedlar praktikplatser inom *kommunal ungdomspraktik (KUP)* och *utvecklingsgarantin (UVG)*. Detta är åtgärder som förvaltningen tillhandhåller men som staten ersätter stadsdelsförvaltningen för. Arbetsförmedlingen hänvisar unga, som har varit registrerade vid arbetsförmedlingen som arbetssökande i 100 dagar, till stadsdelsförvaltningen för praktikplats. KUP vänder sig till ungdomar under 20 år och UVG till unga i åldern 20 till och med 24 år. Under år 2006 har en fördubbling av antalet platser inom KUP och UVG fastställts och det är idag tio platser vardera inom KUP och UVG.

Förvaltningen har tillsammans med Farsta stadsdelsförvaltning utvecklat arbetsmarknadsinsatser för arbetslösa ungdomar genom *Arbetsforum Sydost Ungdom*. Arbetsforum Sydost Ungdom drivs delvis med stöd av kompetensfonden. Verksamheten erbjuder unga en daglig sysselsättning med bland annat intervju träning, datorkunskap och hjälp att skriva curriculum vitae (CV). De unga deltar dagligen på förmiddagar eller på eftermiddagar.

Unga arbetslösa som ansöker om ekonomiskt bistånd hänvisas till Arbetsforum Sydost ungdom och ska närvara där en vecka innan besök hos socialsekreterare vid sektionen för ekonomiskt bistånd. En närvarolista fylls i som bifogas ansökan om ekonomiskt bistånd.

Det varierar hur lång period som de unga deltar i verksamheten men tre till fyra månader är en ganska vanlig period. De unga slutar när de har fått arbete eller har påbörjat studier. Men de kan också välja att avbryta sitt deltagande eftersom det är en frivillig verksamhet. Om de uteblir får det dock återverkan på utbetalningen av ekonomiskt bistånd.

Vid den 10 april i år är totalt 35 ungdomar från Vantör aktuella vid Arbetsforum Sydost ungdom.

Från och med 1 januari till och med 10 april i år har Arbetsforum Sydost ungdom tagit emot totalt 74 hänvisningar från Vantör. Av dessa 74 hänvisade personer har 17 uteblivit under första veckan, vilket motsvarar 23 procent av hänvisningarna. Under perioden januari till och med 10 april har 38 av 46 nya deltagare avslutats. Av dessa har 30 personer (motsvarande 79 %) fått arbete eller påbörjat studier och 8 personer har försvunnit av okända skäl.

Arbetsforum Sydost ungdom har utvecklat *Curri.se*. Curri.se är en ungdomsverksamhet, där tio ungdomar deltar i ett media- och webbprojekt under tio veckor. Ungdomarna bygger under ledning av Arbetsforum Sydosts IT-ansvarige en webbplats. Tanken är att webbplatsen i förlängningen skall vara tillgänglig för arbetsgivare med rekryteringsbehov samtidigt som webbplatsens utformning och innehåll kan förändras i takt med att gruppens deltagare byts ut. Under årets första månader har totalt tretton ungdomar deltagit. Av dessa tretton har två fått arbete och två har påbörjat studier. De resterande nio är fortsatt aktuella som arbetssökande inom Arbetsforum Sydost ungdom.

Genom medel från Stadsdelsförnyelsen har filmprojektet *Skapa Resultat* fortsatt. Syftet med filmprojektet är att finna motivation och målsättning med hjälp av filmskapande. Under år 2006 har hitintills 32 ungdomar varit aktuella i Filmprojektet.

Projektet har också prövat att bredda målgruppen till att även omfatta arbetslösa i åldern 16 till och med 18 år. Denna grupp startade i december; tio personer var kallade, varav tre kom. På grund av det låga antalet deltagare anpassades projektet till en mer individuell inriktning. Ungdomarna erbjöds istället enskilda motiverande samtal med filmprojektets ledare. Denna del är nu avslutad.

Nämndens majoritet har i Program för Vantör 2003-2006 gett förvaltningen i uppdrag att utforma särskilda insatser för att garantera ungdomar, som lämnat den obligatoriska skolan, antingen arbete eller fortsatt utbildning. För perioden 2004-08-01 – 2006-12-31 drivs, med medel från Stadsdelsförnyelsen, en *uppsökande, stödjande och motiverande verksamhet för ungdomar i åldern 16 till och med 18 år*. Syftet är att, genom kontakt med gymnasieskolor och genom uppsökande verksamhet, fånga ungdomar som aldrig har påbörjat, som har avbrutit eller som befinner sig i riskzonen för att avbryta sina gymnasiestudier. Utöver ambitionen att utveckla praktik- och lärlingsplatser och att skapa kontakt med utbildningsanordnare, bedrivs även ett motivationsarbete i form av stöd och vägledning till den enskilde. Projektet är samlokaliserat med Arbetsforum Sydost ungdom i Farsta.

Skolan och förvaltningens ungdomsgrupp hänvisar ungdomar i åldern 16 till och med 18 till verksamheten. Ungdomarna hör också själva av sig då de fått information om projektet på andra sätt, t. ex genom förvaltningens ungdomsmottagning.

Under projekttiden har projektet haft 139 aktuella ungdomar. Av dessa har 106 avslutats, varav 19 har fått arbete och 35 har påbörjat studier. Således har över hälften av ungdomarna som har slutat fått arbete eller har börjat studera. Vidare har åtta ungdomar fått praktik och tio ungdomar har återremitterats till stadsdelsförvaltningen

för vidare utredning. De resterande 34 ungdomarna har uteblivit och inte hörts av. Förvaltningen försöker att få kontakt med och motivera ungdomarna att fortsätta, ibland sker detta tillsammans med föräldrarna. Men det förekommer att förvaltningen inte får kontakt med ungdomarna sedan de har valt att avbryta.

Förvaltningen har också ett upparbetat samarbete med *Hantverksprogrammet* där sju ungdomar har fått plats. Hantverksprogrammet ingår i gymnasieskolan och är inriktat på hantverk och praktiskt arbete.

STADSDELSFÖRVALTNINGENS SYNPUNKTER

Förvaltningen har satsat på att bygga upp arbetsmarknadsinsatserna till de unga dels tillsammans med Farsta stadsdelsförvaltning med stöd av kompetensfonden inom Arbetsforum Sydost ungdom, dels med stöd av Stadsdelsförnyelsen genom det uppsökande projektet som riktar sig till ungdomar i åldern 16 till och med 18 år. Diskussioner om den fortsatta verksamheten och finansieringen pågår.

Gruppen arbetslösa ungdomar i åldern 16 till och med 18 år är en angelägen grupp när det gäller arbetsmarknadsinsatser. Erfarenheten visar att det är svårt att få en varaktig anställning om man inte har minst gymnasieutbildning. Det är därför viktigt att fortsätta motivera denna grupp till studier eller praktik. Inom staden byggs för närvarande två gemensamma Navigatorcenter upp där arbetsmarknadsinsatser för gruppen ungdomar i åldern 16 till och med 18 år ska samlas. Stadsdelsnämnden i Maria-Gamla stan är huvudman för söderorts Navigatorcenter. Verksamheten beräknas starta i augusti i år och då kommer den uppsökande verksamhet som förvaltningen bedrivit med stöd från Stadsdelsförnyelsen att föras över dit.

För att skapa en stabilare verksamhet kring gruppen arbetslösa i åldern 18 till och med 24 år ser förvaltningen ett behov av att Arbetsforum Sydost ungdom också fortsättningsvis bedrivs tillsammans med Farsta stadsdelsförvaltning och eventuellt också tillsammans med stadsdelsförvaltningar i Enskede-Årsta och i Skarpnäck. Tidigare har stadsdelsförvaltningarna i Enskede-Årsta och i Skarpnäck haft egna projektmedel för arbetet med arbetslösa unga.

Inom förvaltningen pågår en diskussion om hur arbetet med gruppen unga 18 till och med 24 år kan utvecklas för att bättre ta tillvara befintliga resurser och därigenom ge unga ett bättre stöd. Förvaltningen prioriterar grupper med särskilda behov som ofta har behov av stöd från flera delar inom individ- och familjeomsorgen. Tillgången till arbete eller annan sysselsättning är ofta en viktig del för att personer i dessa grupper ska kunna uppnå en varaktig förändring och det är ett nödvändigt komplement till andra insatser för unga. Erfarenheter från tidigare och pågående projekt tas tillvara i diskussionerna inom förvaltningen.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens redovisning och lägger ärendet till handlingarna.

S

SID9(9)